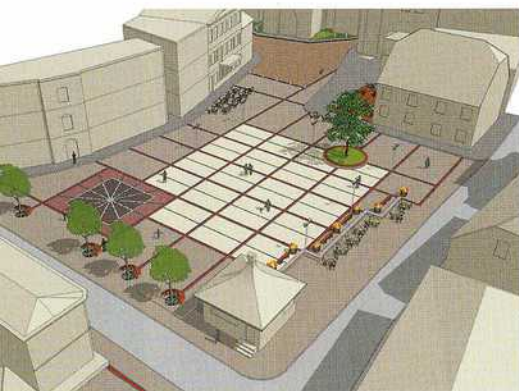

Cēsu Rožu laukums ir publiskās vides atjaunošanas labais piemērs. Trīsdesmitajos gados apstādītais skvērs (augšā pa labi) tagad pēc ainavu arhitektes Daigas Veinbergas projekta (skice pa kreisi) atguvis oriģinālo tirguslaukuma funkcionalitāti un kļuvis par labu atpūtas vietu pilsētas iemītniekiem un viesiem (aerofoto centrā un attēls apakšā pa labi).

ANTRA ĒRGLE

FOTO UN VIZUALIZĀCIJAS:
DAIGAS VEINBERGAS ARHĪVS

Ārtelpa tikpat svarīga kā būve

Iztēlojieties kādu arhitektūras pērli, piemēram, Mežotnes pili, bez parka plika lauka vidū. Vai – vēl trakāk – ar vētras nolauztiem un nenovāktiem lielajiem kokiem, izplūnītiem krūmiem, aizsērējušu, piemētātu strūklakas baseinu un dangainiem celiņiem apkārt... Neomulīgi, vai ne? Īpaši Latvijā, kur sakopta mājas, sabiedriskās vai uzņēmuma ēkas apkārtnē ir teju vai uzticamības vizītkarte.

Tad kāpēc ainavu arhitektiem, kas ir galvenie ārtelpas veidotāji, tik bieži jāsaņem stopas ar paviršību un ignoranci viņu sagatavoto projektu īstenošanā dabā un dzīvē? Kāpēc ērta un tīkama ārtelpa, kas ir būtiskākais pozitīvas socializācijas noteikums apdzīvotā vietā, joprojām nav tikpat svarīga kā ēkas un iekštelpas? «Latvijas Būvniecība» sadarbībā ar Latvijas Ainavu arhitektūras biedrību sāk publikāciju sēriju, lai atbildētu uz šiem jautājumiem un ieteiktu, kādai jābūt projektam dalībnieku sadarbībai, lai iedzīvīnātu tos labākajā veidā.

Ainavu arhitektiem, kas savos projektos iegulda tikpat daudz laika, spēka, zināšanu un enerģijas kā ēku projektētāji, šī tēma ir sāpīga jau kādu laiku.

DAIGA VEINBERGA,
LATVIJAS AINAVU ARHITEKTŪRAS
BIEDRĪBAS VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJA,
SIA «AINAVU ARHITEKTI» VADĪTĀJA:

«Katram cilvēkam ir vajadzīgs gandarījums. Ja esi saņēmis uzdevumu no pasūtītāja, tu domā par ideju. Līdzīgi kā arhitekti domā par telpu, mēs domājam par ārtelpu. Projekti bieži ir rūpīgi sagatavoti, izpētīt vēsturisko kontekstu, izprojektējot tehniskos mezglus, sameklējot materiālus un pārdomājot funkcionalitāti. Ainavu arhitektūra nav tikai dobe, kas jāuzrok, un dažas puķes, kas jāiestāda. Līdz ar skaistu skatu mēs projektējam gan ceļa segumu, gan strūklakas, gan mazās arhitektūras formas. Visu, ko vajag pilsētas publiskajā telpā vai privātajā dārzā. Taču ielikta doma un ener-

ģija bieži iziet pa tukšo tāpēc, ka netiek īstenošana dzīvē.

Cilvēks, kas dzīvo padomju laika daudzdzīvokļu rajonā, iemanās neredzēt vidi, pa kuru dodas no sava smalki iekārtotā dzīvokļa uz skolu, darbu, sabiedriskā transporta pieturu. Prāts iekārtots tā, ka iemācās ignorēt neglīto, bet tas iedarbojas uz zemapziņu.»

Tas nav nekaitīgi

Nereti neglīta, nesakopta ārtelpa rada diskomfortu, salīdzinot to ar skaistajām ēkām, bet dažreiz padara neizteiksmīgu labu arhitektūru. Tas aptver plašu spektru no privātajiem līdz publiskajiem objektiem, pašvaldību iekārtotās pilsētas, privāto investoru pasūtījumus daudzdzīvokļu mājās, kur tas nereti ietekmē dzīvokļu pārdošanu. Sevišķi tad, ja mājokli pērk ģimene ar bērniem – vienmēr aktuāls jautājums, vai būs, kur viņus izvest pastaigāties. Tas svarīgi arī vecākiem cilvēkiem, kam tāpat vajag pastaigas, vidi, kur parunāties, palasīt grāmatu.